

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARIAI

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius

Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos
pirmininkei Laurai Matjošaitytei

2019-06-27

DĖL VIENMANDATĖS APYGARDOS, SKIRTOS BALSUOTI LIETUVOS PILIEČIAMS UŽSIENYJE

Užsienyje gyvenančių Lietuvos piliečių politinių teisių užtikrinimas yra vienas iš pamatinių teisingos ir pagal demokratiškus principus gyvenančios visuomenės pagrindų. Pastaruoju metu jis yra tapęs itin aktualiu dėl išaugusio skaičiaus piliečių, gyvenančių ir savo balso teise besinaudojančių ne Lietuvoje.

Šiuo metu Lietuvos Respublikos Seime (toliau – Seimas) po pateikimo buvo pritarta įstatymo projektui, sudarančiam atskirą, užsienyje gyvenantiems ir balso teisę turintiems Lietuvos piliečiams skirtą vienmandatę apygardą.

Rinkimų vykdymo, tame tarpe ir vienmنداčių apygardų sudarymo, principai yra nustatyti Lietuvos Respublikos Konstitucijoje, Konstitucinio Teismo nutarimuose, Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatyme ir kituose aktuose.

Konstitucijoje nustatytas balso lygiateisiškumo principas iš dalies yra užtikrinamas sudarant vienmandates apygardas pagal balso teisę turinčių piliečių skaičių: jis jokioje apygardoje nuo vidutinio apygardų rinkėjų skaičiaus negali skirtis daugiau nei dešimčia procentų.

Paskutiniuose Seimo rinkimuose, vidutinis vienai vienmandatei apygardai tekęs balso teisę turinčių piliečių skaičius buvo apytiksliai trisdešimt penki su puse tūkstančio (35 417). Šiam skaičiui pritaikius 2016 m. buvusį rinkėjų aktyvumą vienmandatėse apygardose (50,61 %), vienas Seimo narys vienmandatėje apygardoje buvo išrinktas apytiksliai aštuoniolika tūkstančių balsų.

Paskutiniuose Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimuose, pirmame ir antrame ture atitinkamai balsavo penkiasdešimt du tūkstančiai aštuoni šimtai dvylika ir keturiasdešimt keturi tūkstančiai šimtas keturiasdešimt du (52 812 ir 44 142) užsienyje gyvenantys Lietuvos piliečiai.

Šiuo metu nusistovėjusi rinkimų praktika yra per praeitus Seimo rinkimus užsienyje balsavusiųjų piliečių skaičių įskaičiuoti į Naujamiesčio rinkiminės apygardos balso teisę turinčių piliečių skaičių, atitinkamai jį koreguojant ir taip suformuojant reikalingą rinkėjų skaičių atitinkančią vienmandatę rinkiminę apygardą.

Tokia praktika yra galimai ydinga dėl kelių priežasčių. Pirma, taip Naujamiesčio rinkiminė apygarda formuojama pagal du skirtingus principus: rinkimų teisę turinčių, bet nebūtinai ja pasinaudojančių piliečių, ir šia teise užsienyje pasinaudojusių, aktyvių piliečių skaičių.

Antra, taikant minėtą metodiką ir esant dideliame užsienio piliečių rinkiminiam aktyvumui – pavyzdžiui, tokiam, kaip 2019 m. Prezidento rinkimuose (52 812 ir 44 142) – Naujamiesčio rinkiminė apygarda turėtų būti formuojama išimtinai tik užsienyje balsuojančių piliečių pagrindu, ir net ir tokiu atveju viršytų nustatytas maksimalias rinkėjų skaičiaus ribas vienoje apygardoje.

Net ir atitinkamai pakoregavus apygardų ribas, kvestionuotina, ar tokiais skirtingais – rinkimų teisę turinčių ir rinkimuose dalyvaujančių piliečių – principais sudarytos vienmandatės rinkiminės apygardos nepažeistų piliečių balso lygiateisiškumo principo.

Siekiant jo užtikrinimo, galimai teisingiau būtų užsienyje gyvenantiems Lietuvos piliečiams skirtų vienmنداčių skaičių nustatyti ne tik pagal vidutinį balso teisę turinčių piliečių skaičių Lietuvoje esančiose rinkiminėse apygardose, bet ir pagal rinkėjų aktyvumą ir vienam Seimo nariui, išrinktam vienmandatėje apygardoje, tenkančių balsų skaičių.

Remdamiesi aukščiau išvardintais argumentais, prašome Jūsų nuodugniai apsvarstyti, ar remiantis Lietuvos Respublikos Konstitucija, Konstitucinio teismo nutarimais, Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymu ir kitais rinkimus reglamentuojančiais teisės aktais, ir siekiant užtikrinti vienodas užsienyje balsuojančiųjų piliečių teises, nėra **tikslinga išskirti ne vieną, bet dvi vienmandates Seimo rinkimines apygardas, arba užsienio vienmنداčių apygardų skaičių padaryti kintamą priklausomai nuo užsienyje gyvenančių piliečių rinkiminio aktyvumo.**

Seimo nariai

MYKOLAS MAJANUSIKAS
Zygnas Perlema

